

ljude, ki žró iz jasli družbe „Südmark“. To pa nas še reši in to je še mogoče.

Družba sv. Cirila in Metoda.

(Konec.)

S tem, slavna skupščina, bi bili izvršili svoj nalog, podati Vam namreč nekak obris družbinega gibanja v pretekli upravni dobi. A ne morem si kaj, da bi ne pristavil še nekoliko besed.

Stališče, katero zavzema družba sv. Cirila in Metoda, njej odkazano po pravilih, imel sem čast že opetovno povdarjati pri prejšnjih skupščinah, osobito markantno lani na Bledu. Le ponavljati bi moral tedaj rečeno. A tudi danes mora vodstvo povdarjati, da je v dosego povoljnega šolstva na Slovenskem, o drugih težnjah slovenskih nam v tej skupščini itak ni govoriti, to stališče jedino pravo. Če hočemo doseči vspehe, moramo se vsi kot en mož zbirati okrog zastave sv. blagovestnikov naših Cirila in Metoda. In ta zastava naša je — trobojnica. (Dobro!)

Da-si ne v barvah, vendar pa v bistvu jednako sta jo visoko vihtela že pred tisoč leti slovanska blagovestnika in čuda sta delala — krščanska omika je posijala med Sloveni; na praporu odsvita napis: vera, dom, cesar.

Kdor deluje pod trobojnico, deloval bo za slovensko šolstvo, v smislu naše družbe za krščansko in narodno vzgojo naše mladeži, deloval bo za versko šolo uprav v smislu naših vladik vedoč, da so oni sijonski čuvaji — varuhi vere in nrave. In žalostno bi bilo, gospôda moja, ako bi katoliški cerkvi ne zaupali, njej, katera ima skoro dvatisočletno zgodovino za seboj in je za omiko slehernega krščanskega naroda največ storila; njej, katera je bramba prave svobode, ne pa razposajenosti in prekučije, katero kot tako preslavlja veleumi in zgodovinarji veščaki; njej, katera ne gleda toliko na obliko in način podučevanja, ker metodična stran se v raznih dobah spreminja in nihče ne more absolutno trditi, da ravno ta metoda je najboljša in najuspešniša, katera pa gleda na pravega duha, ki naj preveva ves poduk in vso vzgojo in to je versko in pravni duh po nauku Kristusovem. Če zgreši naše šolstvo ta smoter, potem ne doseže ni družega.

Kdor deluje pod trobojničnim geslom, postavil bo vse svoje moči za narodno šolstvo. Gospôda, ni vse jedno, kdo in kako podučuje našo mladež. Zgodovina našega šolstva spričuje, da kakorkoli se je urejevalo, zmir se je stvar sukala tako, da je materinščina na boljem, njej se morajo slednjič klanjati vsi predmeti, še celo verouk, ki se pač ne bi smel predavati drugače, nego v materinem jeziku dotičnih učencev. Zoper tak pedagogiški nonsens se moramo

vzdignuti vsi Slovenci, kakor jeden mož. Naj se uči mladež tudi drugih jezikov, ker so jej potrebni, ali s tem ukom se jej ne sme zaduševati v srcu ljubav do domovine, ljubav do lastnega, če tudi majhnega in bornega naroda, da bi čislala le, kar vidi pri bogatejših narodih in hrepenela znajti se v njihovem okrilju ter se tako odtujila svoji materi. Slovenskega duha in slovenske zavesti manjka našemu šolstvu. Kar je dr. Rieger rekel pri letošnjem zborovanju češke šolske Matice, to velja tudi nam: „Materini jezik je kakor blagodejna rosa na mlada zelišča; šola z materinščino in šola z inorodnim jezikom sta si med seboj v tisti razmeri, kakor mati pa mačeha. Ali naj v očigled vsemu temu mirno gledamo, kako nam neprijatelj od vseh strani sili v deželo? Ali nam skušnja ne potrjuje, da se on ne prilagodi našim razmeram, marveč gleda, da se mi ravnamo po njem? Kdaj se bomo pač spametovali? Ljubezni do rodne zemlje nam naklada dolžnost, da pod trobojnico neumorno delujemo za svojo domovino in svoj narod. Vsak naj stoji na svojem mestu in vsak po svojem stanu naj dela na krščanski podlagi za blagor svojega rodü. Kar smo s težavo sozidali, tega z neslogo ne podirajmo ni z desne, ni z leve. — Držimo se vsi stare slovenske trobojnice! Branimo svoj dom in rod — bodimo vsi obmejni stražniki vsem neprijateljem slovenske stvari in soglasno zakličimo s pesnikom:

Nazaj!

Nobeno ped

Za celi svet

Ne damo več,

Ne damo preč.

Ne damo zemlje naše, —

Slovenske zemlje naše!

S tem sklepom, čč. skupščinarji, ločimo se v ljubezni širom naše domovine.

Gospodarske stvari.

Gnjiloba pri krompirji.

Po zimi rad gnjije krompir v hramih in kletéh, posebno še tedaj, kedar se zima pretrgava, da je sedaj hud mraz, sedaj pa južno vreme. Da krompir gnjije v tacem času, tega je kriva moča, ki se nareja pri njem.

Zoper to gnjilobo priporoča se apno in sicer negašeno. Tako apno se stolče v prah in zatem se potrosi krompir z njim. Še lažje pa se to izgodi, ako se položi po več koscev tega apna v kup krompirja, toda to se naj izgodi tako, da se apno ne dotika samo krompirja, ampak ovije se s slamo ali z listjem ali se pa dene v kak slab jerbas.

Apno vleče vlago na-se in s tem odtegne prvi pogoj gnjilobe. Zatem pa umori prah iz